

důvod § 503 čís. 4 c. ř. s., jest však neoprávněno. Pokud žalobkyně v dovolacím spise zcela všeobecně poukazuje na vývody spisu odvolacího, stačí říci, že tyto vývody vyvráceny byly rozsudkem soudu stolice druhé. Vzhledem na další obsah dovolacího spisu uvéstí jest toto: Dovolatelka tvrdí, že teprve 23. listopadu 1918 byl jí povinný díl přidělen ve smyslu § 786 obč. zák., a projevuje mínění, že následkem toho má nárok na poměrnou část užitků z pozůstalostního jmění za dobu do 23. listopadu 1918. Ale toto její mínění jest mylné. V této příčině poukazuje se na odůvodnění rozsudku v odpor vzatého, jež v podstatě je správné, a dodává se toto: Dle § 786 obč. zák. žalobkyně jako nepominutelná dědička, které příslušel povinný díl proti zákonnému dědici, měla ovšem zákonný nárok na poměrnou část užitků z pozůstalostního jmění za dobu až do skutečného přidělení povinného dílu; ale podle toho, co sama v první stolici přednesla, mohlo by jíti jen o užitky, vzešlé v roce 1915 až 1917, dle pozůstalostních spisů pak bylo pozůstalostní řízení skončeno teprve 24. července 1918 doručením odevzdací listiny Josefu Š-ovi, hlavnímu dědici, nynějšímu žalovanému. Žalobkyně v pozůstalostním řízení neuplatňovala nároku na poměrnou část užitků a spokojila se s rozvrhem pozůstalostního jmění, uvedeným v protokole ze dne 4. července 1917; soud pozůstalostní nevyhradil jí právo, uplatňovati nárok takový žalobou. Dle § 18 čís. patentu ze dne 9. srpna 1854, č. 208 ř. z. je tudíž pořad práva v této příčině vyloučen. Pokud žalobkyně v dovolacím spise tvrdí, že cena pozůstalostního jmění stoupla po dni 4. července 1917, kdy její povinný díl právoplatně byl v řízení pozůstalostním vyměřen, jest to již proto nerozhodno, poněvadž nárok na zvýšení povinného dílu z důvodu stoupnutí ceny jmění pozůstalostního po právoplatném vyměření povinného dílu nemá v §§ 784 až 786 obč. zák. vůbec opory. Rozhodnutí bývalého Vídeňského Nejvyššího soudu, uvedené žalobkyní v odvolacím i dovolacím spise, nejen nemůže zde přicházeti vůbec v úvahu vzhledem na ustanovení § 12 obč. zák., ale nehodí se ani na případ, který jest předmětem tohoto sporu.

Čís. 1229.

Jednal-li soud odděleně o dvou nárocích, uplatňovaných v téže žalobě, nemůže toho, kdo vystupuje ohledně jednoho nároku jako strana, vyslyšati o druhém nároku jako svědka. Opačný postup odvolacího soudu nelze napadnouti dovolacím důvodem čís. 4 § 503 c. ř. s., po případě však možno tu použití dovolacího důvodu čís. 2 téhož §.

(Rozh. ze dne 11. října 1921, Rv I 420/21.)

Touž žalobou domáhala se jednak nemanželská matka na žalovaném náhrady výloh slehnutí, jednak nemanželské dítě uznání otcovství a plnění výživného. Procesní soud první stolice žalobě v plném rozsahu vyhověl, slyšev o skutečnosti soulože nem. matku jako svědkyni. Odvolací soud rozsudek potvrdil a uvedl mimo jiné v důvodech: Odvolací důvod nesprávného právního posouzení uplatňuje žalovaný v tom směru, že matka nem. dítěte, ač jest ve sporu žalobkyní, byla slyšena jako svědkyně a nikoliv jako strana. Lze připustiti, že způsob, jímž byl tento důkaz proveden, neodpovídá zcela zákonu. Přes to má odvolací

soud za to, že výslech matky jako svědkyně byl přípustným, avšak prvý soud dopustil se tu chyby v procesní technice. Správně uvádí prvý soud, že tu jde o nevlastní společenství v rozepři (§ 11 čís. 2 c. ř. s.) a že oba nároky bylo lze shrnouti v jedné žalobě. V podstatě šlo tu o dva samostatné nároky, jež z důvodu oekonomie procesní bylo lze spojit v jedné žalobě. Chybným byl postup prvního soudu v tom směru, že před výslechem matky o souloži nepoužil předpisu § 188 c. ř. s. o odděleném jednání o každém z nároků. Nedostatek ten napravit odvolací soud. Provedení důkazu o souloži matkou jako stranou, pokud šlo o její nároky, nebylo třeba, poněvadž určení otcovství ve sporu nem. dítěte jevílo účinek i na nárok nem. matky, ježto rozhodnutí o žalobách statusových působí nejen mezi stranami, nýbrž i vůči osobám třetím.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Dovolatel ne sice číselně ale obsahově uplatňuje dovolací důvody § 503 čís. 1, 2 a 4 c. ř. s., totiž zmatečnost řízení dle § 477 č. 4 c. ř. s., vadnost řízení a nesprávné právní posouzení rozepře této. Veškerý tyto dovolací důvody spatřuje dovolatel v tom, že oba nižší soudy vyslechly nemanželskou matku jako svědkyni, ač je ve sporu stranou. V tomto postupu nižších soudů nelze však shledati důvod zmatečnosti dle § 477 čís. 4 c. ř. s., na který by v mezích dovolacího návrhu ovšem i z moci úřední bylo hleděti (§§ 471 čís. 7, 477, 503 čís. 1 a 513 c. ř. s.). Důvod ten lze uplatniti tehdy, když byla straně nezákonným postupem odňata možnost na soudě projednávat. Tato možnost žalovanému odňata nebyla, naopak on při na soudě projednávat mohl a projednával osobně i svým zástupcem v obou nižších stolicích, výtky jeho vězí jenom ve výtce procesuální, že nemanželská matka nebyla slyšena jako strana, nýbrž jako svědkyně. V tomto směru dopustil se ovšem odvolací soud — a jen vada v j e h o řízení je dovolacím důvodem § 503 čís. 2 c. ř. s. — procesuálního poklesku. Právním předpokladem nároku obou žalobců je zjištění nemanželského otcovství žalovaného k žalujícímu dítěti (§§ 166, 167 a 1042 obč. zák.), na něž zní žalobní návrh ve svém prvním odstavci, který je tedy oběma žalobcům společný a oba jsou proto ohledně něho stranami spornými vůči žalovanému, na zjištění jeho závisí nárok obou. Majíce v něm roli sporných stran, musí býti při zjišťování skutkových okolností, které se ho týkají, totiž otázky otcovství, slyšeni jako strany a ne jako svědci, §§ 1, 11 čís. 1 a 371, 373 poslední odstavec c. ř. s. Tuto roli sporných stran podrželi proto oba žalobcové po celé sporné jednání, ve kterém se jednalo o otázce otcovství a nepozbyla žalobkyně matka role té tím, že soud odvolací, jak uvádí, rozloučil spojení obou sporů za účelem výslechu nemanželské matky jako svědkyně pouze ve sporu dítěte proti žalovanému. Neprávem se tu dovolává soud odvolací předpisu § 188 c. ř. s., dle něhož lze o více nárocích, uplatňovaných v t é ž e ž a l o b ě, odděleně j e d n a t i, právě tak jako lze více sporů dle § 187 c. ř. s. sloučiti ke s p o l e č n é m u j e d n á n í. Vždy možno jenom odděleně nebo společně j e d n a t i, nikdy však rozloučiti, nebo sloučiti s p o r y samostatně vedené (srovnej § 187 odstavec druhý a 404 odstavec druhý c. ř. s.). Právní věc, společníkům rozepře společná, musí jim přivoditi též stejnou společnou

roli ve sporu, pokud právě této společné věci se spor týká. Nemanželská matka, žalobkyně, měla proto v otázce otcovství vyslýchána býti jako strana. Poněvadž se to nestalo, trpí řízení odvolací, jak již shora řečeno, procesuální vadou. Vadu tuto nelze uplatňovati dovolacím důvodem § 503 čis. 4 c. ř. s., poněvadž nejde zde o nesprávné použití předpisu práva materiálního na spornou »věc«, t. j. předmět sporu, nýbrž nesprávné použití předpisu procesního. Zbývá tedy zodpověděti otázku, zda v tomto případě tato vada odvolacího řízení byla způsobila zamezení úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře (§ 503 čis. 2 c. ř. s.). Otázku tu třeba zodpověděti záporně. Nejde o nic jiného, nežli o skutkové zjištění kritické soulože a při tom o posouzení věrohodnosti matky. Nižší soudy nezaložily své přesvědčení o kritické souloži žalovaného s nemanželskou matkou jenom na výpovědi této matky, nýbrž na výpovědi jiných svědkův a zejména na doznání žalovaného, že v kritické dny s nemanželskou matkou skutečně se sešel. Případné a výstižné jsou v tom směru úvahy soudu odvolacího, že žalovaný nemůže činiti nároků na svou věrohodnost, uváží-li se, že je to mladý muž, který přerušil víceletý poměr se svou milenkou, navázal milostný poměr s jinou dívkou a když přes to, že věděl, že je tato těhotnou, po měsících v říjnu a listopadu t. r. opět se stýkal s první dívkou, ačkoliv chtěl druhou milenkou pojmouti za manželku, jak výpovědi svědka S. a nemanželské matky a částečně vlastním jeho doznáním je zjištěno, když on s první, nemanželskou matkou, výroční trhy, kino a divadlo navštěvoval a s ní sám šel v noci domů, pak muze se jistě důvodně souditi na to, že při těchto příležitostech nezůstalo při »přátelském styku«. Uváží-li se dále doznání žalovaného, že měl před tím již s touto ženou intimní známost s nemanželskou matkou, žalobkyní, a svou nynější manželkou, že s oběma tělesně obcoval, až nynější jeho manželka otěhotněla, pak při zjištěných a doznávaných okolnostech je přirozeno a pravděpodobno, že i s nemanželskou matkou později v době kritické souložil, když při velmi pokročilém těhotenství své druhé milenky opět navázal styky s první milenkou za okolností tak nápadných a podezřelých. Nelze proto nijak na to souditi, že by vytýkaná vada řízení odvolacího byla způsobila zamezení úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře, když celá řada zjištěných a zejména doznávaných okolností v tak velké míře nasvědčuje věrohodnosti matky, že zjištění nižších soudů jest zcela správné a pevné a jinak by ani dopadnouti nemohlo, kdyby nemanželská matka byla slyšena jako strana, zároveň se žalovaným jako strana slyšeným.

Čís. 1230.

Ručení hostinských dle § 970 obč. zák. nepřestává již bezvýjimečně tím, že věci hostovy byly z domu vyneseny, a závazek jeho vztahuje se i na svršky, které byly po příchodu hosta od něho anebo pro něho vneseny.

(Rozh. ze dne 11. října 1921, Rv I 488/21.)

Žalobce, jenž byl ubytován v hotelu žalovaného, odevzdal svůj oblek pokojské, by jej dala vyčistiti. Táž odevzdala jej prostřednictvím domovníka krejčímu, jenž jej vyčistil a po té vrátil domovníkovi, by jej odevzdal